

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

رمضانیاٲ: روزگی/دریوزگی (صیام/افطار؛ Fasting/Panhandling):

همراه خدا

Being With God

یکشنبه ۰۹ - ۰۹ - ۱۴۴۱؛ ۱۴ - ۰۲ - ۱۳۹۹؛ ۰۳ - ۰۵ - ۲۰۲۰

همراه خدا

در جستجوی خدا گونه ها

• حافظ:

آنان که خاک را به نظر کیمیا کنند
آیا بود که گوشه چشمی به ما کنند
دردم نهفته به ز طبیبان مدعی
باشد که از خزانة غیبم دوا کنند

• خدای تعالی در قرآن کریم می فرماید:

وَ سَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعاً مِنْهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ (۴۵:۱۳ الجاثية)

(و رام کرد برای شما آنچه در آسمانها و آنچه در زمین است همگی از آن وی است همانا در این است آیت‌هایی

برای گروهی که اندیشه کنند)

همراه خدا

در جستجوی خدا گونه ها

• شیخ ابن عربی در فتوحات مکیه (چهار جلدی، ج ۳، ص ۱۵۱)، با اشاره به این قول خدای تعالی چنین می‌گوید:

پس، خدای سبحان خلق فرمود انسان کامل را بر صورت خود، و شناساند به ملائکه مرتبه او را، و خبر داد آنها را که او خلیفه است در عالم هرچند مسکنش زمین است و قرار داد آن را برایش داری (خانه‌ایی، سرایی)، زیرا از آن خلق کرد او را، و مشغول شدند ملاً اعلی به او، آسمانی و زمینی. پس، مسخر ساخت برای او "ما فی السَّمَاوَاتِ وَ ما فی الْأَرْضِ جَمِيعاً مِنْهُ"، یعنی به خاطر او، و محتجب شد حق زیرا حکمی نیست برای نایب در صورت ظهور آن کسی که جانشینش شده است. پس، در حجاب شد از بصائر چنانچه در حجاب شد از أبصار. پس، رسول الله- صلی الله علیه و آله و سلم- در خطاب مردمی که تشبیه می‌کنند انسان را در صورت حسی، در حالی که آنها فرود آمده هستند از رتبه کمال، فرمود که "خدا محتجب شد از بصائر چنانچه محتجب شد از أبصار، و ملاً اعلی می‌جویند او را چنانچه شما می‌جوید او را". پس، چنانچه درک نمی‌کنند او را أبصار، درک نمی‌کنند او را بصائر.

همراه خدا

در جستجوی خدا گونه ها

- **شیخ ابن عربی در فصوص الحکم (ص ۱۹۹-۱۹۸ ترجمه)، با اشاره به این قول خدای تعالی چنین می‌گوید:**
و از این جهت که خداوند عالم را به عالم تدبیر می‌کند و آدم را خلیفه خود بر عالم قرار داد و عالم را به خلیفه تدبیر نمود، در حق آدم که برنامه جامع نعوت حضرت الهیه است که ذات و صفات و افعال او می‌باشند، گفته است، "ان الله خلق آدم علی صورته" و صورت حقّ جز حضرت الهیه که حضرت اسماء و صفات است نیست.
- **در موضعی دیگر، شیخ ابن عربی در "فصّ حکمت علّوی در کلمه موسوی" فصوص الحکم چنین می‌فرماید:**
این چنین است تدبیر حقّ عالم را، که او تدبیر نکرد آن را مگر توسط آن یا توسط صورت آن. پس، تدبیر نکرد آن را مگر با آن، مانند توقّف داشتند فرزند بر ایجاد پدر، و مسببات بر اسبابشان، و مشروطات بر شرط‌هایشان، و معلولات بر علّت‌شان، و مدلولات بر دلایل‌شان، و محقّقات بر حقایق‌شان. و همه این‌ها از عالم‌اند، و آن تدبیر حقّ است در آن. پس تدبیر نکرد آن را مگر با آن آن.

همراه خدا

در جستجوی خدا گونه ها

• ادامه سخنان شیخ ابن عربی در "فصّ حکمت علّوی در کلمه موسوی" :

و اما سخن ما که "یا توسط صورت آن"، یعنی صورت عالم، و مرادم از آن اسمای حسنا و صفات علیایی است که حقّ نامیده می‌شود به آنها، و اتّصاف می‌یابد به آنها. پس، نرسیده است به ما هیچ اسمی که نامیده می‌شود به آن مگر آن که یافتیم معنای آن اسم و روح آن را در عالم. بنابراین، تدبیر نکرد عالم را نیز مگر با صورت عالم. و برای همین، درباره خلق آدم، که برنامه‌ی جامع است برای صفتهای حضرت الهیت، که همان ذات و صفات و افعال باشد، فرمود، "همانا خدا آدم بر صورت خود آفرید"، و صورت او نیست غیر حضرت الهیت.

همراه خدا

در جستجوی خدا گونه ها

• سخنی از شمس تبریزی - [دانشمندی هر چه داشت به یغما رفت ...]:

آن دانشمند روزی بیدار شد، هرچه داشت از رخت و کتاب یغما داد کردن. و می‌گشت و می‌نالید و می‌گفت: اذهبنا عمرنا فی الإیلاء و الظُّهار، و القینا کتابَ الله وراءَ ظهورنا، فما ذا نُجیبُ ربَّنا اذا سألنا عن عُمرنا فیما افیننا، و عن بصرنا، ایش ابصرنا، و عن سمعنا، ایش سمعنا، و عن فؤادنا فی ایش تدبّرنا. مراد او ازین کتاب الله مصحف نیست، آن مردی است که رهبر است. کتاب الله اوست. آیت اوست. سوره اوست. در آن آیت آیت‌هاست.

این مصحف ظاهر را، و این کتب ظاهر را ... پس دانستیم که آنچه ترا برهاند بنده خداست، نه آن نبشته مجرد. من اتبع السّواد فقد ضلّ. شب قدر را پنهان کرده‌اند در میان شبها؛ بنده خدا را پنهان کرده‌اند میان مدّعیان. پنهان است نه از حقیری، بلکه از غایت ظاهری پنهان شده است. چنان که آفتاب بر خفاش نهان است؛ پهلوی او نشسته و از او خبر ندارد.

همراه خدا

در جستجوی خدا گونه ها

• ادامه سخنی از شمس تبریزی - [دانشمندی هر چه داشت به یغما رفت ...]:

در انزلناہ چند آیت است. مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ، از هزار ماه شب چهارده او روشن تر است، و در میان آن ماهها پنهان. از غایت ظاهری پنهان شده است! تا روزی که با خبر شود بانگ برآرد: يَا حَسْرَتِي عَلَىٰ مَا فَرَّطْتُ فِي جَنبِ اللَّهِ (۵۶: ۳۹ الزمر)؛ في جانب الله. زهی جنب منزه، زهی جانب بی جانب! (مقالات شمس تبریزی: ص ۳۱۶-۳۱۷)

همراه خدا

برکت در همراهی با مردان خدا

خدای تعالی در قرآن کریم می فرماید:

- **يَوْمَ لَا يُخْزِي اللَّهُ النَّبِيَّ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ** (۸:۶۶ التحريم) (روزی که الله شرمگسار نمی گرداند نبی را و کسانی که با او ایمان آوردند)
- **يا مَرْيَمُ اقْنُتِي لِرَبِّكِ وَاسْجُدِي وَارْكَعِي مَعَ الرَّاكِعِينَ** (۳:۴۳ آل عمران) (ای مریم اطاعت کن پروردگارت را و سجده کن و رکوع کن همراه رکوع کنندگان)
- **قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ** (۳:۳۱ آل عمران) (بگو: اگر الله را دوست دارید، مرا پیروی نمایید، الله دوستتان خواهد داشت، و محو کند برای شما گناهانتان را، و الله محو کننده ایی است مهربان!)

همراه خدا

رحمتی برای عالمیان

- قَالَ رَسُولُ اللَّهِ -ص- كُلُّ حَسَبٍ وَ نَسَبٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مُنْقَطِعٌ إِلَّا حَسْبِي وَ نَسْبِي (هر شرف و خویشاوندی‌ایی بریده باشد روز قیامت، مگر شرف و خویشاوندی من!)

- وَ مَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ (١٠٧:٢١ الأنبياء)
(و نفرستادیم تو را جز رحمتی برای عالمیان)

(We have not sent thee, save as a mercy unto all beings)

- وَ مَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَ لَكِنَّ اللَّهَ رَمَى (١٧:٧ الأنفال)
(و پرتاپ نکردی وقتی پرتاپ کردی بلکه الله پرتاب کرد)

همراه خدا

وای آن زنده که با مُرده نشست

• جلال الدین محمد بلخی، در رباعیات:

کی گفت که آفتاب امید بمرد
دو دیده ببست و گفت خورشید بمرد

کی گفت که آن زنده‌ی جاوید بمرد
آن دشمن خورشید در آمد بر بام

• مولانا، جلال الدین محمد بلخی، در دفتر اول مثنوی، بخش ۸۴:

گشت بینایی، شد آن‌جا دیدبان
در وجود زنده‌یی پیوسته شد
مُرده گشت و زندگی از وی بجست
با روانِ انبیا آمیختی

سنگِ سُرمه چون که شد در دیدگان
ای خُنک آن مرد کز خود رسته شد
وای آن زنده که با مُرده نشست
چون تو در قرآنِ حق بُگریختی

• مولانا جلال الدین محمد بلخی، در غزلیات:

قهر خدا باشد که بر لطف خدا عاشق نشد
ای وای آن مسی که او بر کیمیا عاشق نشد

ای بی‌وفا جانی که او بر ذوالوفا عاشق نشد
ای وای آن ماهی که او پیوسته بر خشکی فتد